

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Ректор проф. Анатолій ЦьосБ
«29» червня 2022 року протокол № 8
Вченої ради від 28.06.2022 р.
Наказ № 220-з від 29.06.2022 р.

**Пояснювальна записка до складання силябусу освітнього компонента
(сформовано на основі рекомендацій Національного агентства із забезпечення
якості вищої освіти)**

I. Загальні засади

Організація освітнього процесу у Волинському національному університеті імені Лесі Українки базується на принципах достатності наукового, пізнавального, інформаційного та методичного забезпечення, що надає можливості для самостійного творчого опанування й осмислення знань та прояву творчої та дослідницької ініціативи здобувачів вищої освіти.

Важливим аспектами інтеграційних процесів, що відбуваються у європейському освітньому просторі, є введення двоступеневої системи навчання і запровадження інноваційних освітніх технологій. Однією з таких технологій є кредитно-трансферна система організації навчального процесу. Принцип навчання полягає в тому, що навчальний матеріал кожного освітнього компонента відповідно до його обсягу та змісту поділяється на окремі компоненти, які також структуруються відповідно до мети і завдання навчальної дисципліни. Навчальний матеріал освітнього компонента поділяється на змістові модулі й передбачає організацію засвоєння знань за програмою, що складається з логічно завершених навчальних елементів.

Порядок та обсяг вивчення освітніх компонентів визначається навчальним планом. На його основі розробляється робочий навчальний план. Індивідуальна траєкторія навчання здобувача вищої освіти регулюється індивідуальним навчальним планом студента та індивідуальним планом освітньо-наукової роботи аспіранта.

II. Основні терміни і визначення

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання і провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
- посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про результати власної освітньої (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації».

Європейська кредитно-трансферна система (ЄКТС) – це система, розроблена для забезпечення єдиного загальноєвропейського підходу до оцінювання та порівняння освітніх досягнень здобувачів вищої освіти (слухачів та курсантів), що навчаються в різних закладах вищої освіти, та їхнього академічного визнання. ЄКТС орієнтована на особу, що навчається, система накопичення і трансферу кредитів, яка ґрунтується на прозорості результатів навчання і освітнього процесу. Її метою є сприяння плануванню та оцінюванню окремих навчальних модулів, визнанню та підтвердженню кваліфікацій, а також мобільності здобувачів освіти.

Модуль – задокументована завершена частина освітньо-професійної (освітньо-наукової) програм (освітнього компонента, практики, атестації), що реалізується відповідними формами освітньої діяльності здобувача освіти.

Змістовий модуль – система навчальних елементів освітнього компонента, що засвоюються за допомогою відповідних методів навчання. Змістовий модуль є логічно завершеною частиною теоретичного та практичного навчального матеріалу з освітнього компонента і містить у собі, як правило, декілька лекційних тем, практичних (семінарських) занять, лабораторних робіт, розрахункових завдань і т. ін. Назву змістового модуля доцільно формулювати як окрему тему освітнього компонента. Кількість змістових модулів з освітнього компонента визначає науково-педагогічний працівник, який відповідає за її викладання, і затверджує кафедра.

Навчальний елемент – автономний навчальний матеріал, призначений для засвоєння елементарної одиниці знання або уміння, який використовується для самонавчання або навчання під керівництвом викладача. Навчальні елементи групуються у змістові модулі, що є основними структурними одиницями освітнього компонента.

Заліковий кредит – це завершена задокументована частина (освітнього компонента, курсового проектування (роботи), практики тощо) навчання здобувача освіти, що підлягає обов'язковому оцінюванню та зарахуванню (залік або екзамен). Заліковий кредит складається із модулів, кожен з яких, у свою чергу, складається зі змістових модулів.

Кредит – одиниця вимірювання обсягу навчального навантаження (трудомісткості навчання) здобувача освіти при вивченні окремого освітнього компонента навчального плану. Він передбачає всі види навчальної діяльності здобувача: лекції, практичні (семінарські) заняття, лабораторні роботи, консультації, індивідуальну та самостійну роботи, курсову роботу (проектування), поточний та підсумковий контроль (екзамени, заліки, тестування), навчальні та виробничі практики чи інші види діяльності. Таким чином, кредит базується на повному навантаженні здобувача освіти і не обмежується лише аудиторними годинами. Ціна кредиту становить 30 академічних годин. Кількість кредитів освітнього компонента визначається діленням загального обсягу годин з освітнього компонента на ціну кредиту (з округленням до 0,5 кредиту).

Силабус – це документ, у якому роз'яснюється взаємна відповідальність викладача і здобувача освіти. В ньому представляються процедури (у т.ч. стосовно deadlines і принципів оцінювання), політики (включно з політикою академічної доброчесності) і зміст курсу, а також календар його виконання. У силабусі мають бути озвучені вимірювані цілі, які викладач ставить щодо свого освітнього компонента. Здобувач освіти має зрозуміти, чого він зможе навчитися, чим саме може бути корисним цей курс. Силабус окреслює концептуальний перехід від «здобування знань» і «одержання практичних навичок» до компетентностей, що їх може засвоїти здобувач освіти, вивчаючи цей компонент. Силабус включає в себе анотацію освітнього компонента, мету (компетентності), перелік тем, матеріали для читання, правила стосовно зарахування пропущених занять. На відміну від робочого тематичного плану і навчально-методичного комплексу освітнього компонента, силабус створюється для здобувача освіти. Більше про силабус: <https://naqa.gov.ua/wpcontent/uploads/2019/08/Силабус-проти-РТП.pdf>

III. Керівні принципи:

- Силабус – це документ, який готується для здобувача освіти.
- Призначення документа: пояснити здобувачеві освіти суть і форму освітнього компонента.
 - Що від мене вимагається? («правила гри», політика викладача, дедлайни, оцінювання тощо).
 - Чому я навчуся, прослухавши цей курс? Які знання здобуду? Які навички отримаю?
 - Що буде результатом навчання (learning outcomes)?
 - Наголос на «практичності» вищої освіти відображає еволюцію думки щодо мети вищої освіти:
Класична освіти: «знання = добро» (мета ЗВО: «наповнення мізків знаннями»).
Пізніше додалося «навчання практичних навичок» – вимога індустріалізації.
Сьогодні йде мова про «освіту як засіб набуття компетентностей».
- Через навчання здобувач освіти здобуває спроможність щось виконувати, чого не зміг би без освіти.
 - Спроможність (компетентність) формулюється термінами, які не обов'язково відображають вимогу конкретної професії.

IV. Модель силабусу, базованого на компетентностях: обов'язкові елементи

- Анотація курсу – місце певного освітнього компонента у програмі навчання; його мета; тематика.
Порада: в анотації можна (бажано) відобразити підхід викладача для того, щоб здобувач освіти розумів, з ким/чим матиме справу.
 - Мета курсу – компетентності, які здобувач освіти набуде в результаті навчання.
 - Організація навчання – перелік тем (загальні блоки).
 - Оцінювання – бажано з прив'язкою до мети курсу.
Якщо здобувач освіти має набутти певні компетентності, то логічно, їхнє набуття підлягає оцінюванню – не обов'язково шляхом підсумкової атестації (іспиту) чи перевірки рівня засвоєних знань (реферату). Кожен результат навчання повинен оцінюватися окремо.
- Політика курсу («правила гри»).
- Запізнені завдання, пропущені заняття (лікарняні, мобільність і т. ін.).

- Плагіат, академічна доброчесність, поведінка в аудиторії тощо.

Силабус освітнього компонента **погоджується** гарантом освітньо-професійної (освітньо-наукової/освітньо-творчої) програм, **затверджується**, **перезатверджується** протоколом кафедр.

Нижче наведено зразок титульної та інформаційної сторінки, а також шаблон документа.

Схвалено Вченою радою
Волинського національного університету імені Лесі Українки
Протокол №8 від 28 червня 2022 р.

Погоджено:

Проректор з навчальної роботи та рекрутації

проф. Ю.В. Громик

Проректор з навчально-виховної роботи
та комунікацій

доц. Н. Б. Благовірна

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет (інститут) _____
Кафедра _____

СИЛАБУС
(нормативного / вибіркового) освітнього компонента

_____ (назва освітнього компонента)
підготовки _____ (назва освітнього рівня)
спеціальності _____ (шифр і назва спеціальності)
освітньо-професійної програми (освітньо-наукової програми)
_____ (назва освітньо-професійної освітньо-наукової/освітньо-творчої програм)

*(Силабус освітнього компонента складається
для денної (очної) і заочної форм навчання один (або окремо))*

Луцьк – 20__

Силабус освітнього компонента «НАЗВА» підготовки _____ (назва освітнього рівня), галузі знань _____ (шифр і назва галузі знань), спеціальності _____ (назва спеціальності), за освітньою програмою _____ (назва освітньо-професійної/освітньо-наукової/освітньо-творчої програми)

Розробник: (вказати автора (ів), посаду, науковий ступінь, вчене звання)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної/освітньо-наукової/освітньо-творчої програми:

_____ (підпис) (_____) (прізвище, ініціали.)

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри

протокол № ____ від _____ 202__ р.

Завідувач кафедри: _____ (підпис) (_____) (прізвище, ініціали.)

© Прізвище, ініціали., 202_ р.

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна /освітньо-наукова/освітньо-творча програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна (очна) (заочна) форма навчання		Нормативна/Вибіркова
Кількість годин/кредитів ____/____		Рік навчання _____
		Семестр __ -ий _____
		Лекції _____ год.
		Практичні (семінарські) __ год. Лабораторні _____ год. Індивідуальні _____ год.
		Самостійна робота _____ год.
ІНДЗ: <u>є/немає</u>		Консультації _____ год.
	Форма контролю: залік/екзамен	
Мова навчання		

II. Інформація про викладача (- ів)

ППП _____

Науковий ступінь _____

Вчене звання _____

Посада _____

Контактна інформація (номер мобільного зв'язку, електронна адреса).

Дні занять (посилання на електронний розклад).

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація курсу

2. Пререквізити (попередні курси, на яких базується вивчення освітнього компонента).

Постреквізити (освітні компоненти, для вивчення яких потрібні знання, уміння і навички, що здобуваються після закінчення вивчення даного освітнього компонента).

Цей пункт на розгляд кафедри

3. Мета і завдання освітнього компонента.

4. Результати навчання (Компетентності).

5. Структура освітнього компонента.

У випадку, якщо екзамен не обов'язковий або форма контролю – залік, у таблиці показати розподіл у межах 100 балів.

Якщо екзамен є обов'язковою формою контролю, розподіл балів показати в межах 40 балів.

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лек.	Лабор.	Сам. роб.	Конс.	Форма контролю/ Бали
Змістовий модуль 1. Назва модуля						
Тема 1.		2	2	6		
Тема 2.		2	2	5		
Тема 3.		2	2	5		
Разом за модулем 1	30	6	6	16	2	
Змістовий модуль 2. Назва модуля						
Тема 4.		2		5		
Тема 5.			2	5		
Разом за модулем 2	38	6	4	26	2	
Види підсумкових робіт (за потреби)						Бал
Модульна контрольна робота						
ІНДЗ (за наявності)						
Інше (вказати)						
Всього годин/Балів						

Методи контролю*: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв’язування задач/кейсів, ІНДЗ/ІРС – індивідуальне завдання/індивідуальна робота здобувача освіти, РМГ – робота в малих групах, МКР/КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

Форма і зміст таблиці можуть бути видозмінені, на розгляд кафедри

6. Завдання для самостійного опрацювання.

IV. Політика оцінювання

Політика викладача щодо здобувача освіти (щодо відвідування занять, наприклад).

Політика щодо академічної доброчесності.

Політика щодо дедлайнів та перескладання.

V. Підсумковий контроль

На іспит виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отриманні знання і застосовувати їх під час розв’язання практичних задач.

Питання та форма проведення іспиту повинні бути визначені у силабусі.

Із освітніх компонентів, де формою контролю є залік, оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Порядок проведення заліку повинен бути визначений у силабусі.

Питання, завдання заліку повинні бути визначені у силабусі.

VI. Шкала оцінювання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
90–100	Відмінно	A	відмінне виконання
82–89	Дуже добре	B	вище середнього рівня
75–81	Добре	C	загалом хороша робота
67–74	Задовільно	D	непогано
60–66	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–59	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Незараховано (необхідне перескладання)

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти спеціальностей «Медицина», «Фізична терапія, ерготерапія» з освітніх компонентів, де формою контролю є іспит

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка	Оцінка за шкалою ECTS	
		оцінка	пояснення
170–200	Відмінно	A	відмінне виконання
150–169	Дуже добре	B	вище середнього рівня
140–149	Добре	C	загалом хороша робота
130–139	Задовільно	D	непогано

120–129	Достатньо	E	виконання відповідає мінімальним критеріям
1–119	Незадовільно	Fx	Необхідне перескладання

Шкала оцінювання знань здобувачів освіти спеціальностей «Медицина», «Фізична терапія, ерготерапія» з освітніх компонентів, де формою контролю є залік

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
1–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VI. Рекомендована література та інтернет-ресурси (літературні джерела, рекомендована література (основна, додаткова, Інтернет-ресурси) та інші джерела).